

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ - JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
:: :: învoială :: ::

Unirea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei.

Voie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Școala trupului

Examenele de bacalaureat s'au îngropat și anul acesta în acorduri lugubre de „plâng și mă tânguiesc”. Din 6538 candidați abia au reușit 2870, adică 43,89 la sută. — Ca epilog, eroii acestei rușini naționale sunt trecuți prin fabrica injurăturilor și criticii generale. Este firesc și just. Numai să nu se facă nedreptate.

Sunt nedrepti însă cei cari se năpustesc asupra comisiunilor. Nu sunt ele de vină pentru stupiditatea rânduielii, care pune pe elev în fața adâtor fețe streine, cu gânduri și ticuri necunoscute. Mici cluburi liberalo-regățene, gata oricând să „revizuiască” știința cutărui vlăstar ministerial, numerând în sinul lor și câte un indispensabil ignorant, pretențios și arogant, ele în general și-au făcut cinstit ingrata slujbă de călău.

Și mai nedrepti sunt cei cari se reped la elevi. Ei nu sunt nici mai buni nici mai răi, nici mai proști nici mai cumiși decum au fost și sunt copiii în general. În orice caz, ei stau la dispoziția școlii, care trebuie să-i formeze.

De aceea, în afară de apăsarea mediului criminal al vieții publice de după războiu, marele vinovat al dezastrului este școala. Rezultatul tragic al examenelor de bacalaureat pecetluște indiscutabilul ei faliment.

Ca tot ce mișcă 'n țara noastră binecuvântată, școala este roaba politici, capriciile căreia o creiază, o susțin, o schimbă, o distrug. Din sacre interese politice se ridică școli fără trebuință și fără utilaj didactic, se pun profesori fără pregătire, se trec cu vederea scăderi și neglijențe neingăduite.

Școala noastră este școala vitezei demente, a schimbărilor și reformelor perpetui, școala telegramelor. Nimic statornic, conștient, sistematic: totul se reglementează prin capriciosul joc al telegramelor ministeriale. De dragul vitezei, zilele de școală scad irezistibil. Școala ține din Octombrie până în Mai, cu lungi vacanțe de Crăciun și Paști, sărbători naționale, excursiuni, comemorări de celebrități autohtone și streine, azi mâne o dulce vacanță întreruptă de câteva săptămâni sure de lecții.

Dar mai întâi și mai presus de toate școala noastră este școala trupului, școala sporturilor. Printr-o criminală pervertire a valorilor, educația fizică și nebunia sporturilor a ajuns obsesie în școală. Legea, care nu fixează număr de ore pentru ale materii, dogmatizează cel puțin patru pentru educația fizică. Instabilitatea trupului e scrisă în paragrafi și liceul decretat școală de boxeur și fotbalști. Și paralel cu apoteozarea sportului, tema excesivă de-a impune elevului disciplina muncii intelectuale, pentru a nu primejdui „personalitatea” lui sălbatică, amenință să facă din munca spiritului jucărie.

De aceea, jăluind pe cei căzuți, nu vrem pentru ei milă și indulgență. Cerem să se îndrepte școala secundară în ruină. E singura soluție, indispensabilă pentru ziua de mâine.

Văduvele și orfanii

Incă o contribuție la aranjarea chestiunii arzătoare a pensiilor preoțești*)

de EUGEN CIUNGAN
paroh în Rupea-Cohalm

În numărul 5 al „Unirii” din 4 Februarie 1928, am citit cu multă atenție articolul scris de către d. A. C. Albinus în cauza pensiunii văduvelor și orfanilor noștri de preoți, în care după ce se arată situațiunea reală de mizerie în care se zbat aceștia, la sfârșitul aceluia articol se propun și două soluțiuni pentru sanarea răului și anume sau trecerea clerului nostru la fondul regnicolar de pensiune al statului sau rezolvirea chestiunii prin puterile proprii ale preoțimii, majorându-se în mod simțitor taxele cari se plătesc astăzi la acest fond, pomenindu-se aici de întemeierea unei instituțiuni financiare interdiecezană cu sucursale în centrele eparhiilor noastre, care, „ar putea să fie sprijinul puternic al văduvelor și orfanilor noștri și un stâlp al bisericii în năzuințele ei sfinte”.

Intru cât soluția a doua propusă s'a mai discutat și este singura la care ne putem opri, îmi permit a arăta în cele ce urmează forma concretă, prin aplicarea căreia s'ar putea realiza acest deziderat spre binele întregii preoții și al provinciei noastre mitropolitane. Fac acest lucru și pentru că să corespund unei însărcinări primite din partea preoților prezenți la consfătuirea ce s'a ținut la Blaj în 3 Septembrie 1926, unde după expunerea ce am făcut-o verbal în această materie, am fost autorizat a-mi susține în scris ideia înființării unei instituțiuni, care se garanteze pentru toate timpurile adausul extraordinar la pensiunile preoțești, în așa fel, ca acest adaus să întregască sumele ce se primesc din fondurile actuale de pensiuni, ca preoțimea, văduvele și orfanii avizați la pensie, să beneficieze de o retribuțiune corespunzătoare împrejurărilor între cari trăim.

Ideia fundamentală deci în planul meu nu poate fi alta decât ca noi cu mijloace materiale cât mai reduse și cu sarcini cât mai puțin pretențioase să ajungem acolo, ca în câțiva ani de zile să putem acoperi necesitățile de acest ordin în mod automat. În continuare aș dori ca din nucleul format pentru scopul de mai sus, să răsără cu timpul o organizație pe baze economice a întregii provincii mitropolitane, care se acopere măcar

*) Deși mai lung, publicăm acest articol într'un singur număr, pentru că să nu piardă prin fărâmițare și pentru că ceice au de spus un cuvânt, să o poată face cu mai multă ușurință. Deschidem cu plăcere coloanele noastre pentru discutarea acestei probleme. Cerem numai ca întimpinările ce ni-se vor trimite în cauză să nu aibă proporții prea mari.
N. R.

o parte din necesitățile materiale ale bisericii noastre. Iar principiul care stă la baza acestei idei este, că progresul oricărei societăți — fie ea și bisericească — e totdeauna în funcțiune și de partea materială de care dispune.

În cele de mai jos voi proceda precum urmează:

I. Voi arăta mijloacele, prin cari putem pune bază unei asociații economice interdiecezane.

II. Pentru o mai bună lămurire a lucrului, voi răspunde obiecțiunilor sulate în consfătuirea preoților ținută la Blaj în 3 Septembrie 1926.

III. Voi arăta în concluziunile finale avantajile mari ce le prezintă această asociație.

I. Resursele.

În provincia noastră mitropolitană sunt în funcțiune permanentă 1300—1350 preoți, parohii și filii avem circa 2000. Acești doi factori, adică preotul care beneficiază în locul prim de avantajile ce i-le pune la dispoziție societatea și parohiile, cari la rândul lor sunt obligate moralicește față de slujitorii altarului de a veni în ajutorul lor, trebuie să formeze capitalul de bază al asociației economice ce vrem să fondăm. Preoții sunt obligați la aceasta atât în interesul propriu cât și în interesul superior al bisericii pe care o servesc, iar parohiile deasemenea nu se pot eschiva dela această obligațiune, pentru că dacă statul impune comunelor politice, județelor etc. să plătească o cotă anumită la fondul general de pensiune al statului, tot așa este just și drept ca și parohiile noastre să contribuie la fondul general de pensiune al preoților cu o anumită sumă, în proporția averii de care dispune fiecare, dacă nu anual cel puțin odată pentru totdeauna.

Știm mai departe că în provincia noastră bisericească avem o mulțime de averi mobiliare — bani numerar, cari astăzi sunt risipiți ca depuneri pe la diferitele instituite, unele chiar potrivnice intereselor bisericii noastre — cu dobânzi minimale, de pe urma cărora se câștigă multe milioane, cari rămân în proprietatea altora. Or, noi vrem ca toate aceste depozite să fie administrate la institutul ce proiectăm și beneficiile realizate să rămână în patrimoniul nostru, de unde să împărțim, an de an, ajutoare pe seama parohiilor noastre mai sărace și mai expuse — cum sunt bunăoară celea din Săcuime, din Munții apuseni și de

aiurea —, pentru edificări de biserici, case parohiale, scopuri culturale, ajutorarea presei etc. etc. Dacă statul are dreptul de a impune, ca toate sumele lui să se administreze în casele oficiale, cred că și autoritățile noastre bisericești au dreptul de a pretinde ca toți banii bisericilor noastre să fie depuși și administrați la instituția despre care vorbim. Nu putem neglija la acest loc nici *fondurile speciale cari stau sub administrația Ven. capitule ale eparhiilor noastre* și cari astăzi se găesc alocate cea mai mare parte la diferite bănci. Nu cunosc în întregime valoarea ce reprezintă aceste fonduri, dar cred că nu greșesc când le apreciez la suma de peste un sutămilioane Lei. Eu aș fi de părerea că aceste fonduri să se administreze și ele, tot prin Ven. Capitul, la această instituție interdiecezană ce proiectăm, urmând ca beneficiul să rămână la dispoziția scopurilor ce urmărim.

În sfârșit, având o asociație economică întemeiată pe resursele amintite, după o funcționare de 2—3 ani, vom putea apela și la primul nostru institut de emisiune, care nu va refuza, *sub titlul de reescompt, acordarea de credit eficient*, cel puțin până la suma ce reprezintă capitalul inițial al asociației. Iarși o rubrică foarte importantă pentru realizarea unui beneficiu frumos, dar fiind cazul că acest credit se acordă pe lângă un minim de procent și acela scutit de impozite.

*

După această expunere a resurselor cari ar alimenta această instituție interdiecezană urmează să vedem *cum se prezintă cifrele în realitate*:

1. Intenționăm ca fiecare preot din provincia mitropolitană să plătească, sub titlul de capital de bază, Lei 15,000, în termen de 2—3 ani, iar parohiile câte Lei 2500, de asemenea în 2 sau mai multe rate, și vom avea un capital inițial de bază:	25,000,000
2. Depunerile tuturor parohiilor noastre le putem socoti cel puțin la suma de:	250,000,000
3. Fondurile actuale de sub administrația Ven. Capitule:	100,000,000
4. Un reescompt:	25,000,000
Totalul activei:	Lei 400,000,000

Că ce beneficiu se poate realiza din administrarea corectă și conștientoasă a unei active de Lei 400 milioane voi arăta în concluziunile finale. Deocamdată cred că nu este fără de interes a scoate în relief obiecțiunile ridicate împotriva acestui plan la consfătuirea preoșimii ținută la Blaj în 3 Septembrie 1926, răspunzând în parte fiecăreia.

II. Obiecțiuni.

Dificultățile ce pot fi opuse acestui plan se pot grupa în următoarele puncte:

1. E un plan grandios, dar greu de executat, că preoții nu plătesc, iar parohiile nu se pot impune la astfel de contribuții; că depunerile sunt angajate pe la diferite institut.
2. Nu avem oameni specialiști și de încredere, cari să conducă institutul ce se proiectează.
3. Institutul proiectat în formă de bancă poate să aducă pierderi în loc de profit, sau chiar să dea faliment.
4. Spesele de administrare sunt foarte mari, direcțiunile institutelor financiare de regulă sunt din cale afară pretentive.
5. Ce se întâmplă dacă leul se depreciază și mai mult?
6. Unde să fie sediul acestui mare institut financiar?
7. În sfârșit, o astfel de organizație nu prea are aparența de a fi canonică.

Răspund pe rând la fiecare obiecțiune:

Ad 1. Preotul este și trebuie să fie în clar, că dacă vrea o îmbunătățire a pensiunii sale, aceasta nu se poate ajunge pe altă cale, decât să contribuie la un fond oarecare cu sumele corespunzătoare, deunde la timpul său să aibă și avantajile ce dorește. Or, contribuția proiectată prin planul subsemnatului, este cea mai mică posibilă, deoarece *preotul nu trebuie să plătească mai multe mii de Lei anual*, ci în 2—3 ani numai 15,000 Lei. Este deci clar, că acest sistem de ajutorare e de preferat față de ori care altul.

Că *parohiile* se pot impune cu o cotă anumită, am arătat la începutul descrierii propunerii ce fac, că din punct de vedere juridic și moral aceasta este admisibil legal. Realizarea în practică atârână numai de la prudența și tactul, cu care preotul va trata această chestiune în reprezentanța parohială. Timpul de plată fixat pentru 2 ani de zile înlesnește mult aducerea unui conclud favorabil. Că depunerile sunt deja angajate pe la diferite institut este adevărat, dar aceasta nu împiedică întru nimic ridicarea lor de unde se află astăzi și depozitarea la institutul nostru. Se va cere acest lucru pe cale oficială, arătându-se parohiilor că vor primi acelaș procent de fructificare, iar eventualul profit ce va rezulta pe urma depunerilor, va trece întreg în interesul general al bisericii. Având concursul superiorității și al preoșimii noastre, cu siguranță vom reuși a aduna la un loc în câțiva ani, dacă nu toate, cel puțin jumătate din averile mobiliare ale parohiilor noastre, care jumătate îndrăznesc a afirma, că trece binișor peste 250 de milioane de Lei.

Ad 2. Că nu avem *oameni specialiști și de încredere* cari să conducă institutul, nu se poate spune. Câți absolvenți de teologie avem noi, cari după terminarea studiilor teologice au trecut la Academia comercială din țară sau streinătate, terminând cu bun succes aceste cursuri și cari astăzi dispun pe lângă teorie și de o frumoasă practică bancară? Iar cât privește organul propriu zis de conducere — Consiliul de administrație — s'ar compune din cei mai de valoare membri pe care-i are provincia noastră mitropolitană, 2 părți preoți și o parte ar putea fi și mireni devotați.

Ad 3. Pierderile intereselor bisericii și falimentele institutelor financiare de regulă provin din afacerile comerciale, industriale sau valutare hazardate, la cari s'au avântat unele societăți economice acum după războiu. Or, scopul nostru fiind pur bancar — acordarea de credite ipotecare, pe lângă o garanție de 10 ori mai mare decât împrumutul solicitat — este exclus orice rizic. Dovadă, că societățile cari au lucrat numai pe acest teren, chiar acum după războiu sunt și au rămas cele mai solide.

Ad 4. Dacă Institutul se ocupă numai cu afaceri strict bancare, *personalul este foarte redus*. O activă de 400,000,000 Lei —, lucrând așa cum am arătat la punctul precedent — poate fi ușor administrată la început cu 3 funcționari harnici și o dactilografă. Salariile personalului se fixează de către Consiliul de administrație, singurul organ autorizat în aranjarea acestor chestiuni. Or, acest organ de conducere va asigura pe seama funcționarilor un salariu chiar mai modest la început în raport cu alți funcționari similari, în schimb se va fixa prin statute un anumit procent din beneficiul net al societății la sfârșitul fiecărui an, ce se va distribui personalului de serviciu.

Că apoi mai sunt și *alte cheltuieli de administrație*: chirii, încălzit, luminat etc. este adevărat. Dar țin să precizez, că toate aceste spese nu se pot face decât numai cu aprobarea Consiliului de administrație, care va purta grija

ca aceste cheltuieli să nu depășească nici odată limita reglementară.

Ad 5. Dacă Leul se depreciază și mult, de sigur că avem în fața noastră o pierdere reală. Dar cazul e același și dacă preșimea este angajată numai la fondul actual de pensie, sau la o societate de asigurare streină. Nici una nici alta nu garantează valoarea forte. Dintr'un simț de prevedere mai înalt însă la Bancă se pot administra o parte din fondurile de rezervă de cari dispune chiar în valoare forte streine, lucru admis de către dreptul comercial internațional.¹⁾

Ad 6. Sediul institutului proiectat poate fi altul decât Clujul — capitala Ardealului — astăzi cel mai important centru de continuare a dezvoltării. Blajul, Lugojul și Gherla sunt centre prea mici și cu un raion de activitate economică prea limitat, iar Oradea fiind prea la periferie deasemenea nu este potrivită. Cu timpul vom avea la Cluj și va trebui să avem și o episcopie, fapt care ar înlesni controlul asupra acestei instituții de către organele interesate. În centrele eparhiilor vor rămânea sucursale.

Ad 7. În sfârșit, la obiecțiunea, că *o astfel de organizație nu ar fi canonică*, răspund: Dacă prin înființarea acestei asociații economice am urmări câștiguri personale, dividende grase și alte beneficii ce am dori a le introduce în buzunarul propriu, atunci da, zic eu că nu e canonic. Dar când scopul nostru este cu totul altul: deoparte ajutorarea unor preoșimi, care viața ei întreagă și-a sacrificat pentru interesele vitale ale bisericii, iar de altă parte aflarea unor noi posibilități pentru acoperirea necesităților de ordin material lipsurilor acestei biserici cu considerarea împrejurărilor grele, între cari trăim acum după războiu, cred că nu se poate afirma prea ușor că aici ar fi vorba de o simplă afacere antic canonică, deoarece scopul ce urmărim nu devedește aceasta de loc.

Mai știm și aceia, că în țările din Apusul sunt chiar ordine călugărești cari au în marea lor mari organizații financiare, au industrii puternice, ale căror beneficii toate le folosesc pentru cele mai nobile scopuri: Institute de educație, de biserici mărețe, ajutorarea săracilor, spitale bine organizate etc. etc.

III. Concluziuni finale.

Am arătat în cele precedente bazele pe cari se poate ridica o asociație economică interdiecezană, urmează acum să vedem ce *fel de rezultate practice* asigură executarea acestui plan.

1. După capitalul de bază de Lei 25,000,000, socotit cu 15% dobândă vom avea anual:	3,750,000
2. După Lei 250,000,000 capitalul depozitat al parohiilor, socotit 5% netto în favorul asociației vom avea anual:	12,500,000
3. Din administrarea fondurilor Ven. capitule de 100,000,000 Lei, socotim numai 3% dobândă:	3,000,000
4. Dela 25,000,000 reescompt 10% anual:	2,500,000

Totalul beneficiu: Lei 21,750,000

Pe lângă acest beneficiu, socotit în cifre cele mai reduse posibile, să luăm ca spese de administrare Lei 1,750,000 și totuși rămâne la dispoziția conducerii ca 20,000,000 anual, ce se vor folosi 10% la augmentarea fondului rezervă al asociației, iar restul precum va

¹⁾ Articolul s'a scris înainte de a se fi pornit la lucru, carea pentru stabilizarea leului, care — oricum ar fi — acum de precară situația împrumuturilor streine de — tot se va face cu timpul, și atunci cade această obiecțiune.

trebuința. În tot cazul cel puțin 30%, adică Lei 6.000.000 se vor acorda anual fondului general de pensii al preoților, fapt prin care se va ameliora în mod simțitor situațiunea precară, în care se găsește preoțimea noastră pensionară, precum și văduvele și orfanii de preoți.

Acesta este, în liniamente generale, planul subsemnatului, care — după cum aminteam și la început — are un scop dublu: a) De a veni în ajutorul preoțimii pensionare. b) De a crea în viitorul apropiat noi posibilități materiale pentru salvarea intereselor mari ale bisericii noastre, mai ales acum după ce fondurile disponibile dinainte de război au fost aproape total nimicite în urma devaluării valutare, și în urma exproprierilor făcute în stil mare asupra moșiilor aparținătoare provinciei noastre mitropolitane.

Mai adaug, că nu văd posibilă executarea acestui plan, decât numai în cazul când această chestiune va forma punct și obiect de discuție într-o conferință episcopală, singură în măsură de a lua în mână o cauză atât de importantă.

Cred însă, că gândul care stă la baza acestei mișcări merită toată sollicitudinea Preasfințiților noștri arhieri.

† Episcopul Boromissza al Sătmarului

Joia trecută a fost înmormântat, cu mare asistență, episcopul catolic Tiburțiu Boromissza al Sătmarului, mort la vârstă de 88 ani. Serviciul înmormântării a fost săvârșit din partea Preasfințitului Majláth, episcopul dela Alba-Iulia.

După cum se știe, concordatul prevede unirea episcopilor latine de Oradea și Sătmar, cari nu vor mai avea — după ratificarea concordatului — credincioși în Ungaria și Cehoslovacia, și astfel cu moartea acestui episcop se stinge ultimul arhieru al eparhiei Sătmarului. Viața lui a fost un model de pastorație și dacă în anii din urmă ai vieții puterile trupesti nu i-au mai îngăduit apostolia care-i fusese pâinea de toate zilele, testamentul său, făcut cu abia 2 ani înainte de moarte, este o frumoasă încheiere a străduințelor sale de mare păstor al sufletelor. Cu foarte mici excepții, întreaga avere — pentru care obținuse încă în viață (1913) dreptul de liberă dispunere — a lăsat-o spre scopuri bisericesti, făcând frumoase danii și pentru săracii eparhiei sale.

Fiind vacantă și eparhia latină a Orăzii, provăzută interimar prin Mgr. Antoniu Mayer, în calitate de administrator apostolic, situația din viitor a acestor două eparhii se poate aranja de acum fără nici o greutate.

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat de Gherla numit pe p. Nicolae Iuhas paroh la Satu-mic, pe p. Emil Vasian adm. local la Bezded, iar pe p. Adolf Costin administrator local la Codmeniș.

Concurse. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan publică, cu terminul de 31 Iulie, concurs la parohia Moldovenești (prot. Arieș).

— P. Ven. Ordinariat de Gherla publică, cu terminul de 1 August c. concurs la parohia Plopiș (prot. Valcău).

Pentru aplicarea legii cultelor. În numărul 149 din Miercurea trecută a »Monitorului oficial« s-au publicat instrucțiunile pentru aplicarea art. 45, 47, 48, 49 și 50 din legea pentru regimul general al cultelor. Ele privesc chestia trecerilor și a religiei copiilor și sunt

semnate de ministerul cultelor și acela al justiției. Asupra lor vom reveni, poate chiar în numărul proximo.

Locale. Vineri, la sf. proroc Ilie, va predica în catedrală Mgr. Dr. Ioan Coltor, canonic mitropolitan, iar Duminica viitoare a șeptea după Rusalii, p. Dr. Victor Macaveiu, canonic mitropolitan.

— La 10 Iulie c. s'au deschis la liceul nostru de băieți — cu aprobarea ministerului de instrucțiune — *cursuri pregătitoare pentru bacalaureatul din toamnă* a absolvenților clasei VII. Ele se vor urma până în luna Septembrie, având un număr de 36 elevi, băieți și fete. S'au admis la curs și elevi cari au să facă — după școlile la cari au urmat — bacalaureatul în alt oraș.

Mișcarea din biserica anglicană.

Profund nemulțumit de votul dat din partea Camerei Comunelor, tot negativ, în chestia revizuirii cărții de rugăciuni a bisericii sale, arhiepiscopul anglican de Canterbury, primatele Angliei, a decis să se retragă din această demnitate, arătând și prin această că nu înțelege să mai prezideze destinele unei biserici, de a cărei soarte a ajuns să decidă parlamentele civile. Lucrul s'a spus încă de pe vremea când pentru întâia dată a fost respinsă cererea făcută în sens revizionistic a marelui majorității a episcopului anglican, iar acum se confirmă prin agenția »Evening Standard«. Că ce urmărire poate avea această demitere, care, dacă în adevăr se va produce, nu credem să rămână izolată, se va vedea. În orice caz, mișcarea pentru o apropiere de cultul catolic a bisericii anglicane pare a fi mult mai serioasă, decum s'a crezut la început.

Mișcări culturale. În 15 Iulie c. se va da din partea studenților Academiei noastre de teologie de pe Valea Mureșului o *serată artistico-literară în Vinul de sur*. Venitul este destinat jumătate pentru bustul patronului lor Inocențiu M. Klein, iar jumătate pentru biserica din localitate.

— Corul bisericii gr.-catolice din *Ocnele Mureșului*, de sub conducerea dlui profesor I. Ghiriș dela gimnaziul de băieți de acolo, va da la 21 Iulie un *concert vocal-instrumental*, destinând venitul pentru biserica gr.-catolică din localitate. Concertul va fi urmat de dans.

— La o săptămână, în 29 Iulie se va ține, tot în apropiere, o *petrecere de vară la Ludoșul de Mureș*, menindu-se venitul curat tot pentru scopuri bisericesti.

† **Păr. Demetriu Căliman**, paroh în retragere și vprotopop onorar, s'a stins în Crăești Cămpiei (arhidieceză) la 7 Iulie c. în anul 85 al vieții și 57 a preoției sale cinstite. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Păr. Toma Pop**, paroh în Lopadea română (arhidieceză), s'a stins la 25 Iunie c. în anul 76 al vieții și 49 al preoției sale cinstite. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“

T. Cluj. Nici până azi nu se știe, dacă s'au admis, ori nu, câte două ore de religie pentru cursul superior al liceului. Iar fără aceasta e cu neputință să se fixeze în amănunte noua programă de învățământ. Pe cât știm acesta e motivul pentru care nu s'au luat încă măsuri pentru fixarea ei.

P. Surduceni. Ordinul ministerial Nr. 66735/1928, apărut de curând, reglementează în amănunte tot ce poate să vă intereseze în legătură cu noua lege pentru învățământul secundar. Dispozițiile mai importante ale acestui ordin sunt următoarele: 1. Absolvenții claselor I—VI din anul trecut se pot înscrie, fără nici o condiție, în clasele superioare. Nici chiar cei ce trec pe clasa IV, deci intră de pe gimnaziu în liceu, nu trebuie să facă acum examen de admitere. 2. Absolvenții clasei III, cari nu vreau să urmeze liceul, vor face în Septembrie un examen contras din materiile naționale (română, istorie, geografie și constituție), pe urma căruiia li-se va elibera o diplomă de absolvire a gimnaziului. 3. Absolvenții clasei IV nu pot trece pe clasa V, decât cu examen de admitere din materiile naționale (deci fără latină), iar cei ce nu vreau să treacă în liceu vor primi diplomă de absolvire a gimnaziului. 4. Absolvenții clasei VII se admit în Septembrie la un examen de tranziție a clasei VIII (cu materii anume fixate), putând face, în sesiunea de toamnă și examenul de bacalaureat. Ceice n'ar trece acest examen, vor face (cel puțin în particular) clasa a VII a noului liceu. Examenul acesta de tranziție îl pot face și repetenții clasei VIII. — Toate examenele acestea se fac în fața profesorilor proprii, socotindu-se elevii trecuți, dacă au obținut media de cel puțin 5 (cinci).

Dr. R. Părul. Afișarea problemei atinsă de DV. în articolul trimis nu ni-s'a părut momentan oportună. Dar asta nu înseamnă că nu-i vom face eventual loc în alte timpuri. Vă rugăm deci să nu tălmăciți nepublicarea de acum în sensul, că n'am fi bucuroși de alte contribuții ale Sfinției Tale.

Oficiul parohial. Sănmărtinul de câmpie. Am primit abonamentul pe jumătatea a doua a anului curent.

M. Mofținul mic. Am primit 100 lei abonament pe jumătatea a doua a anului curent.

M. Mireșul mare. Am primit abonamentul pe timpul 1/VII 1928—31/XII 1928.

Oficiul parohial. Fărăoani. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial. Roșiori. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

L. Mureșeni Bărgăului. Confirmăm primirea abonamentului pe 1927.

I. Secășeni. Confirmăm primirea abonamentului pe 1926 și 1927.

Oficiul parohial. Năsăud. Am primit restanța de 180 lei.

B. Unimăt. Am primit 300 Lei. La Zălau am trimis foaia.

S. Oradea. Am primit abonamentul pe anul curent.

P. Girișu. Am primit abonamentul pe anul curent.

Directionea Liceului de băieți — Blaj

Aviz școlar

pentru elevii, cari doresc să se înscrie în anul școlar 1928/29 la Liceul de băieți din Blaj

Toți acei elevi, cari doresc să-și urmeze în anul școlar 1928/29 studiile la Liceul de băieți din Blaj, (atât cei, cari au urmat clasele anterioare la Blaj, cât și cei cari doresc să se înscrie în cl. I. sau în vreo altă clasă mai înaltă a liceului, fără să fi studiat până acuma la Liceul de băieți din Blaj) vor înainta, direcțiunii Liceului de băieți din Blaj, cu posta, petiția de înscriere, provăzută cu timbru de 8 Lei, în zilele de 1—3 Septembrie a. c. Petițiile întrate după acest termen nu se vor lua în considerare.

La petiție elevii vechi ai Liceului vor anexa avizul din anul școlar 1927/28, iară elevii noi vor anexa:

1. Certificat școlar despre clasa absolvită în anul 1927/28.
2. Extrase matricolare de naștere și de botez.
3. Certificat de vaccinare.
4. Un plic timbrat cu adresă pentru răspuns.

Ceice doresc să se înscrie în clasa a V-a vor anexa și certificatul, că au dat examenul de admitere în această clasă cu media cel puțin 6 (șase).

În urma petițiilor întrate, lucrările în luna Septembrie se vor succeda în modul următor:

Examenul de admitere în cl. I și de bursă se vor începe la 5 Septembrie.

Examenul de admitere în cl. I constă:
a) Dintr'o probă scrisă în limba română după dictat, la care se va aprecia: scrisul, ortografia și punctuația.

b) Dintr'o problemă de aritmetică de forța ultimei clase primare.

c) Dintr'o probă de citire cu întrebări asupra cuprinsului și asupra cunoștințelor de gramatică de forța ultimei clase primare.

Sunt vacante 7 burse.

Examenul particular, integrale și de corigență se vor începe în 10 Septembrie.

Examenul de tranziție pentru cl. VIII-a și examenul de admitere în cl. a V-a se vor începe în 18 Septembrie.

Inscrierea elevilor absolvenți de cl. a VIII la examenul de bacalaureat se va face până în 20 Sept. inclusive, iar a celor vechi (repetenți) până în 5 Septembrie.

Examenul de bacalaureat se va ține între 25 Septembrie — 10 Octombrie.

Elevii primiți în liceu se vor prezenta și vor plăti taxele școlare în 21—22 Septembrie.

Totalul taxelor pe întreg anul școlar este pentru un elev din cursul inferior 1200 Lei, pentru un elev din cursul superior 1400 Lei.

Cursurile se vor începe în 24 Septembrie la ora 8 dimineața.

Elevii, cari doresc să fie primiți și în Internat vor înainta o *petiție separată* Rectorului Internatului până la 10 August c.

Direcțiunea Liceului de băieți.

Rectoratul Internatului de băieți — Blaj

Nr. 18—1928.

Concurs

de primire la Internatul Vancean de băieți

Preaveneratul Consistor arhiepiscopesc cu Ordinul Nr. din 4199 din 10 Iulie 1928 publică concurs de primire pe anul școlar 1928/9 la Internatul Vancean de băieți, cu termenul de 15 August 1928, pe lângă următoarele condițiuni:

1 Taxa pe anul școlar 1928/9 face 12500 lei. Aceasta se va plăti în trei rate și anume: la începutul anului școlar 4500 lei, 4000 la 1 Ianuarie 1929, iar 4000 lei la 1 Aprilie 1929.— Pentru cazul, că în cursul anului prețurile s'ar urca simțitor față de cele curente, Consistorul își rezervă dreptul de-a impune o *suprataxă corespunzătoare*.

2 Elevii noi ai Internatului vor mai solvi la înscriere o taxă de 200 lei.

3. Fiecare elev trebuie să aibă—fiind altfel refuzat la primire — următoarele efecte: 1 saltea (sac de paie) și 2 cearceafuri (lepedee) de pus de saltea; 2 perini (nu prea mari) și 4 fețe de perină; un șol, sau plapomă și 2 fețe; 2 lepedee albe de geolgiu (colorate și de lână nu sunt bune, fiindcă strică uniformitatea) de mărimea 160×140 cm. pentru acoperirea paturilor; 1 palton pentru vreme de iarnă, cel puțin 2 rânduri de vesminte și 2 perechi de ghete bune; cel puțin câte patru perechi de schimburi bune; 3 ștergare; cel puțin 6 batiste; 1 păhar pentru apă; 1 tacâm (cuțit, furculiță și lingură) și cel puțin 3 servete; 1 perie de vesminte și perii de ghete; piepteni; 1 săculeț pentru a da rufe la spălat. Pe toate rufe și vesmintele cari se dau la spălat precum și pe săculeț, se va coase numărul ce se va indica în rezoluția de primire. (Elevii din anul trecut vor avea numărul vechiu).

4. Părinții sau tutorii elevilor se vor obliga în cererea de primire, că vor *implini exact* aceste condițiuni. Pentru cei cari n'au fost anul trecut elevi ai Internatului, se va alătura la petiție și extras de botez și certificat școlar.

5. La cerere se va alătura și câte un *plic timbrat (recomandat)* de mărime potrivită, purtând adresa exactă a petiționarului, pentru a se putea da răspunsul de urgență.

Cererile se adresează Prea Veneratului Consistor și se trimite deadreptul la Rectoratul Internatului.

Blaj, la 10 Iulie 1928.

Dr. Iuliu Florian

Rectorul Internatului de băieți.

AVIZ

„Patria“ banoă pentru credit comerț și industrie în Blaj, face cunoscut onoraților deponenți ai săi, că cu începerea dela 1 Iulie 1928 reducem dobânda la depunerile spre fructificare și în cont curent la 12% brutto anual.

(527) 1—3

PICTOR bisericesc român

În atelierul meu se execută, în orice mărime cu prețurile cele mai reduse și în mod foarte convenabil:

Icoane sfinte (nouă și renovate), iconostase, cruci, prapori și altele.

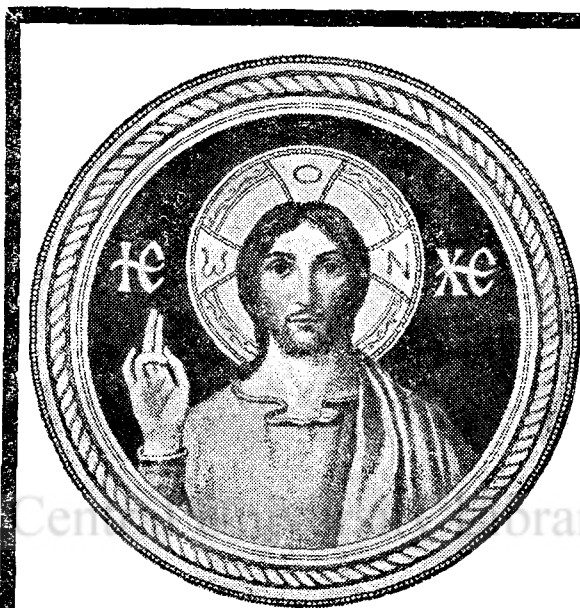
Zugrăvirea se face în oleu, pe pânză, o o o lemn, zinc etc. o o o

Cer sprijinul On. obște române!

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

NICOLAE BACIU
pictor bisericesc

(521) 2—3

Antoniou Zeiler

pictor academic

execută

ICONOSTASE

și orice altă pictură
pentru biserici românești

Atelier fondat în 1903

BLAJ județul Târnava-mică

Citiți și răspândiți: „UNIREA“

MOTTO:
Cumpărarea unui pian este
o chestiune de încredere

Cea mai mare garanție pentru
aceasta este eminentul renume
al firmei

I. TRISKA

existentă de 58 ani

ca singurul și cel mai
mare magazin de specialitate
în Ardeal. -- Repre-
zentanța generală a mar-
cei mondiale:

F Ö R S T E R

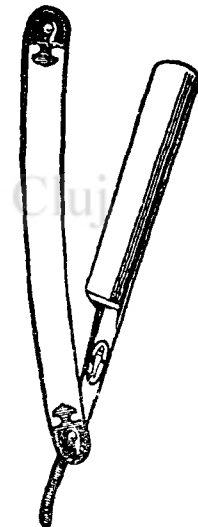
PIANE

Se pot cumpăra și pe lângă
condițiuni de plată în rate
mai lungi

CLUJ, Strada Șaguna Nr. 14. Telefon 9. 5—1:

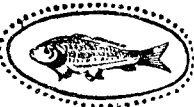
Mărfuri de oțel Solingen

Tacâmuri, briciuri de ras, bricege, foarfecă etc. de prima calitate oțel și lucrare, expediate cu 15-20% prețurile originale ale fabricii.

M. MEIXNER,
CLUJ, Str. Samuil Micu 4.

Cataloage se
trimit, la ce-
rere, gratis
și franco.

Recomandăm următoarele co-
menzi de probă:

1 briciu de ras Solingen, as-
euțit cel mai fin Lei 160

1 briceag elegant pentru dâi,
cu 2 cuțite, cu toc de sidef Lei 110

1 foarfecă fină nichelată, lun-
gă de 15 cm. Lei 95

Lei 360

Toată garnitura se trimite franco

S'a deschis

în Cluj, strada Regele Ferdinand, (fostă Ve-
selény), Nr. 3 cea mai nouă prăvălie de ma-
nufactură și mărunțisuri:

„GOBELIN“

Lucruri înepute și pictate, eiorapi,
mănuși, furnituri etc.

Prețuri solide, ieftine! (555) 9—10

Aparate de Radio, gratis!

Firma germană mai jos însemnată trimite, pentru scopuri de reclamă și recomandare mai departe, în România, un număr mai mare din aparatele sale de Radio-recepțiune, până la aparate cu patru lampe, cari apoi rămân proprietatea respectivului. Cu trimiterea acestor aparate nu este înpreunată nici o îndatorire. Micile cheltuieli (spese de transport, de pachetare etc., etc.) le va suporta primitorul. Cei interesați, să binevoiască a-și trimite adresa, precis și lămurit, pe o **cartă** postală, la:

Radioversand E. Gräb & C. Rottloff

511 (2—2)

BERLIN N 4, Gartenstr. 100